

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.20.953/2021/4. szám

A tanács tagjai: Dr. Döme Attila a tanács elnöke

Dr. Farkas Antónia előadó bíró

Salamonné dr. Piltz Judit bíró

A felperes: felperes neve

A felperes képviselője:

Dr. Pető Márk ügyvéd

Az alperes: alperes neve

Az alperes képviselője:

Országos Bírósági Hivatal

Jogi Képviselési Osztálya

ügyintéző: Beerné dr. Vörös Helga

A per tárgya: személyiségi jog megsértésének megállapítása és sérelemdíj megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.20.001/2021/8.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Budapest Környéki Törvényszék 16.P.20.607/2019/21.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet részben – az első- és másodfokú eljárási illeték viselésére is kiterjedően – hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és megállapítja, hogy az alperes megsértette a felperes személyes szabadsághoz fűződő jogát, amikor az alperes szervezeti egységéhez tartozó Budai Központi Kerületi Bíróság a 2016. május 10-én kelt, 76.PKE.62.032/2016/3. számú végzésével elrendelte a felperes kötelező intézeti gyógykezelését

Egyebekben a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak – az állami adóhatóság külön felhívására – 24.000 (huszonnégyezer) forint kereseti részilletéket, 32.000 (harminckétezer) forint fellebbezési részilletéket és 46.600 (negyvenhatezer-hatszáz) forint felülvizsgálati eljárási részilletéket, míg a fennmaradó 51.400 (ötvenegyezer-négyszáz) forint le nem rótt együttes kereseti, fellebbezési és felülvizsgálati részilletéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] 2016. május 8-án a felperes gyalogosan közlekedett, amikor meglátott egy rendőrautót és az abban ülő rendőröknek „bemutatott”. A rendőrök a felperest elfogták, és mivel nem vette elő önszántából a személyi igazolványát, megbilincseltek és a földre teperték. A ruházat és csomagátvizsgálás során a felperesnél két darab gázsprayt és egy 7 cm-nél nagyobb pengehosszúságú rugós kést találtak.

[2] A rendőrkapitányságra történő beszállítást követően a felperes zavartságát észlelték, ezért értesítették a mentőket, akik intézkedtek a felperes Pszichiátriai Osztályra történő átszállításáról. A felvételkor a felperes táskájából – egyebek mellett – egy négyoldalas ceruzával írt levél került elő, amelyben a felperes hosszasan kért segítséget, mert úgy vélte, hogy egy politikai párt üldözi és meg akarja ölni.

[3] A felvételt végző orvosok a felperes pszichiátriai osztályon való kezelését indokoltnak találták akut pszichózis diagnózis miatt.

[4] Ezt követően a kórház értesítette a bíróságot (a továbbiakban: bíróság) az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) X. fejezetében szabályozott eljárás lefolytatása érdekében. A bíróság ennek keretében a felperes részére ügygondnokot rendelt ki, valamint független igazságügyi elmeorvos szakértői véleményt szerzett be.

[5] A bíróság által 2016. május 10-én a Pszichiátriai Osztályon megtartott bírósági szemlén a bírósági titkár az igazságügyi szakértői vélemény alapján megállapította, hogy a felperes sürgősségi gyógykezelésre történt beszállítása indokolt volt és elrendelte a felperes kötelező intézeti gyógykezelését. A titkár tájékoztatta a jelenlevőket, hogy érdemi határozatát haladéktalanul meghozza és azt a kérelmező, a kérelmezett és az ügygondnok részére kézbesíti.

[6] Az elsőfokú bíróság a végzését a kórháznak, valamint a kirendelt ügygondnoknak 2016. május 24-én szabályszerűen kézbesítette, utóbbi később – az aláírt tértivevény ellenére – állította, hogy a végzést nem vette át.

[7] A felperest – állapotának rendeződésére tekintettel – 2016. május 25-én a kórházból elbocsátották.

[8] A felperes majdnem két évvel később, 2018-ban kérte ki az orvosi dokumentációját a kórházból, majd hivatkozva arra, hogy nem kapta kézhez az elsőfokú bíróság végzését, az alpereshez mint másodfokú bírósághoz fellebbezéssel élt. Az alperes a kérelmezett által személyesen, 2018. március 7-én átvett orvosi dokumentációra tekintettel a március 14-én postára adott fellebbezést határidőben érkezettnek tekintette.

[9] A másodfokú bíróság a nemperes eljárásban a fellebbezést alaposnak találta, az elsőfokú végzést megváltoztatta, és a sürgősségi gyógykezelésre történő beszállítás indokoltságának megállapítására, valamint a kötelező gyógykezelés elrendelésére irányuló kérelmeket elutasította. Rámutatott arra, hogy a kötelező pszichiátriai intézeti gyógykezelés elrendelése a polgári ügyekben eljáró bíróság által alkalmazott súlyosabb kényszerintézkedés, amely korlátozza a személyi szabadság és önrendelkezés Alaptörvényben és nemzetközi egyezményekben védett alapjogát, ezért alkalmazásának csak a törvényben meghatározott feltételek maradéktalan megvalósulása esetén van helye, és ezek a törvényi rendelkezések nem értelmezhetőek kiterjesztően. Felhívta az Eütv. 199. § (1) bekezdését, amely szerint a sürgősségi gyógykezelésre beszállítás csak akkor indokolt, ha a beteg közvetlen veszélyeztető magatartást tanúsított, továbbá felhívta az Eütv. 188. § c) pontját is, amely a következőképpen határozza meg a veszélyeztető magatartás fogalmát: a beteg – akut

mentális zavar következtében – saját vagy mások életére, testi épségére, egészségére közvetlen és súlyos veszélyt jelent és az azonnali kezelés hiánya állapotának további romlását eredményezné, amely azonnali intézeti gyógykezeléssel hárítható el. Nem osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy a felperes intézeti felvételekor a törvényi rendelkezéseknek megfelelő közvetlen veszélyeztető magatartás megvalósulásának aggálytalan bizonyítása megtörtént volna. Álláspontja szerint erre a bíróság által kirendelt igazságügyi szakértő szóbeli szakvéleménye önmagában nem volt alkalmas és az írásbeli szakvélemény üldöztetési téveszmék miatt szükséges kezeléssel szolgált. Ezért az alperes mint másodfokú bíróság megalapozatlannak találta a felperes kötelező intézeti gyógykezelését elrendelő elsőfokú végzést.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[10] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy a bíróság megsértette személyes szabadsághoz fűződő jogát, emberi méltóságát, az abból fakadó általános cselekvési szabadságát és önrendelkezési jogát, valamint magánélethez való jogát azzal, hogy jogellenesen rendelte el a kötelező pszichiátriai intézeti gyógykezelését és a végzést vele nem közölte, ezáltal nem volt módja ellene hatékony jogorvoslatot igénybe venni. Kérte, hogy a bíróság tiltsa el a bíróságot a jövőbeni hasonló jogsértéstől, ennek keretében kötelezze olyan általános intézkedések megtételére, amelyek biztosítják, hogy a bíróságon dolgozó bírák, illetve bírósági titkárok a sürgősségi és kötelező gyógykezelésekkel kapcsolatban meghozott végzéseiket a kérelmezetteknek is kézbesítsék a lakcímre és a kórház címére annak érdekében, hogy az ellen a gyógykezelés ideje alatt hatékony jogorvoslattal tudjanak élni. Kérte továbbá, hogy a bíróság kötelezze az alperest 200.000 forint sérelemdíj megfizetésére.

[11] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy a további jogsértéstől való eltiltás a bírák függetlenségének alapelveibe ütközik. Állította, hogy a felperes személyiségi jogait nem sértette meg, a másodfokú bíróság felülmérlegelése önmagában a jogsértést nem támasztja alá. Érvelése szerint jelen esetben speciális eljárásról van szó, ahol nincs lehetőség széles körű bizonyításra, az elsőfokú bíróság nem hozhatott más döntést, függetlenül a másodfokú bíróság álláspontjától. Utalt arra is, hogy a személyiségi jogi per nem szolgálhat jogorvoslati fórumként.

Az első- és másodfokú ítélet

[12] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

[13] Indokolása szerint kétségtelen, hogy a kötelező pszichiátriai gyógykezelés a polgári ügyekben eljáró bíróság által alkalmazandó legsúlyosabb kényszerintézkedés, és azt is megállapította, hogy minden személyiségi érdek sérelmét okozó vagy azt veszélyeztető magatartás jogellenes, azonban álláspontja szerint egyes körülmények a magatartás jogellenességét mégis kizárják. Rámutatott arra, hogy kizárt a jogellenesség egyebek mellett akkor, ha kifejezett jogszabályi engedély alapján lépi át valaki a jogok határát. Utalt az Eütv. 199. § (5) bekezdésére, amely felhatalmazást ad a bíróságok részére a sürgősséggel felvett beteg személyiségi jogainak korlátozására a megfelelő garanciális eljárási keretek között.

[14] Nem értett egyet azzal, hogy a nemperes eljárásban született másodfokú döntés a jogsérelmet önmagában alátámasztja. Hangsúlyozta, hogy a jogalkalmazó szervek munkájának jellegével általában együtt járó jogszabály alkalmazási, jogértelmezési, mérlegelési tévedések a felróhatóság körén kívül esnek, amennyiben az eljáró bíróság megtartja a rá vonatkozó eljárás szabályainak a kereteit, azokból nem lép ki, illetve a sérelmezett jogalkalmazási hiba nem kifejezetten a sérelmet szenvedett személy valamilyen egyedi tulajdonsága miatt következik be, a személyiségi jogsértés is csak abban az esetben

valószínűleg, ha a bírósági jogkörben eljáró személy kirívóan jogsértő magatartást vagy mulasztást követ el.

[15] Indokolása szerint a felróhatóságtól független szankciók és a sérelemdíj tekintetében is azt kellett vizsgálnia, hogy történt-e az alapeljárásban súlyos jogértelmezési, jogalkalmazási vagy mérlegelési hiba.

[16] Az elsőfokú végzés kézbesítésével kapcsolatban azt emelte ki, hogy a személyiségi jogi per nem alkalmas az eljárási hibák orvosolására, mivel az eljárási hiba csak abban az esetben sérthet személyiségi jogot, ha arra kifejezetten a fél személyére tekintettel kerül sor. Abban is egyetértett az alperessel, hogy az Eütv-ből és a nemperes eljárás szabályaiból nem következik a végzés külön kézbesítési kötelezettsége az ügygondnokon kívül a kérelmezett részére is.

[17] Nem osztotta a felperes álláspontját a kötelező gyógykezelés elrendelésének sérelmezésével kapcsolatban sem. Rámutatott arra, hogy a zárójelentés szerint a felperesnél az elrendelés kori szakorvosi véleményeken kívül a kezelése során elvégzett vizsgálatok is a paranoid, pszichotikus állapotot támasztották alá. Hangsúlyozta, hogy a jelentős veszély fogalma nincsen körülírva részletesen a jogszabályban, a bírósági gyakorlat számos esetben a veszélyeztető magatartás körébe sorolja az egészségromlás távolabbi kockázatát is, ezért kötelező gyógykezelés elrendelésére kerülhet sor a közvetlen veszélyt előidéző állapot bekövetkezésének elkerülése céljából.

[18] Mindezeket együtt értékelve úgy ítélte meg, hogy a felperes kötelező gyógykezelésének az elrendelése során az elsőfokú bíróság törvényi felhatalmazása alapján járt el, nem lépett ki a részére meghatározott eljárásjogi keretből és jogalkalmazása során nem történt kirívó jogértelmezési, jogalkalmazási hiba, ezért a felperes személyiségi jog megsértése iránti keresetét elutasította.

[19] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[20] Indokolása szerint a jogellenesség kapcsán azt kellett vizsgálni, hogy a kereseti kérelemben megjelölt alperesi magatartások során megállapítható-e az Eütv. vagy a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) olyan téves alkalmazása, amely a felperes személyiségi jogai elleni támadásnak tekinthető, illetve sértette az alperes az eljárása során olyan, az Eütv-ben írt szabályt, amely közvetlenül a felperes személyiségi jogait védi.

[21] Utalt arra, hogy a felperes az alperes részéről két intézkedést jelölt meg olyan jogellenes magatartásként, amellyel összefüggésben a személyiségi jogai, különösen a személyes szabadsághoz fűződő joga sérült: egyrészt a kötelező intézeti gyógykezelés elrendelését, másrészt az elsőfokú határozat felperes részére történő kézbesítésének elmaradását kifogásolta.

[22] A kézbesítés elmaradásával kapcsolatban kifejtette, hogy az alapeljárásban a kizárólag az ügygondnok részére történő kézbesítés nem volt jogszabálysértő. Álláspontja szerint sem az Eütv., sem a régi Pp. nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely alapján a pszichiátriai beteg kötelező gyógykezelésének elrendeléséről szóló végzés kézbesítése során az általános szabályoktól el kellene térni. Rámutatott arra, hogy az alapügyben eljáró bíróságnak nincs olyan kötelezettsége, amelynek alapján az eljárására irányadó kézbesítési szabályokat alapjogi megfontolásokra tekintettel kiterjesztően kellene értelmeznie. Érvelése szerint a bíróság nem sértett eljárási szabályt az elsőfokú végzés kézbesítésével kapcsolatban, ezért a felperes erre alapítottnak sem objektív jogkövetkezményt, sem sérelemdíj iránti igényt

nem érvényesíthet alappal az alperessel szemben. Emellett utalt arra is, hogy a felperes részére történő kézbesítés elmaradása nincs okozati összefüggésben azzal a 16 napos kötelező gyógykezeléssel, amelyre a felperes a személyiségi jogi sérelmeit alapítja. E körben rámutatott arra, hogy amennyiben az alapügyben az elsőfokú határozatot a felperes részére is kézbesítették volna, a jogorvoslat előterjesztésére és annak elbírálására biztosan nem kerülhetett volna sor 15 napon belül, ezért az a sérelem elhárítására nem lett volna alkalmas.

[23] Érvelése szerint alappal hivatkozott a felperes arra, hogy az alapeljárásban az elsőfokú bíróság által hozott döntés megalapozatlan és jogszabálysértő. Tévesnek tartotta azt az álláspontot, amely szerint a személyiségi jogi perben eljáró bíróságnak a felróhatóságtól független szankciók tekintetében – a sérelemdíj feltételeihez hasonlóan – azt kellene vizsgálni, hogy a bíróság által vétett jogértelmezési, jogalkalmazási vagy mérlegelési hiba kirívóan súlyos-e. Hangsúlyozta, hogy e személyiségvédelmi eszközök alkalmazásához elegendő a személyiségi jogsértés ténye. Kifejtette, hogy az alperes elsőfokú bírósága által tévesen alkalmazott rendelkezések – az Eütv. 189. § (2) bekezdése, 199. § (1) és (5) bekezdése, 200. § (1) bekezdése – a felperes személyiségi jogait közvetlenül védő szabályok, ezért azok megsértése egyben személyiségi jogi sérelemre is vezet.

[24] Megítélése szerint azonban a felperes objektív jogkövetkezmények iránti keresete mégsem teljesíthető, ugyanis ezek alkalmazására csak abban az esetben kerülhet sor, ha az a személyiségvédelem céljait szolgálja, és a felek közötti viszonyban szükséges. Kiemelte, hogy az alperes mint bíróság a személyiségi jogot sértő nem jogerős döntését saját másodfokú eljárásában megváltoztatta. Utalt arra, hogy a jogsértés megállapításának ítéleti kimondása az adott tényállás és előzmények mellett szükségtelen és megalapozatlan. Kifejtette, hogy a jogsértés megállapításának célja a jogsértő magatartás jogellenességének bíróság általi elismerése és ezáltal a sértett fél erkölcsi elégtételben részesítése. Álláspontja szerint a perbeli esetben ezt a jogellenességet az alperes mint másodfokú bíróság már kimondta, a jogsértő döntést megváltoztatta, amellyel a felperes részére a téves jogalkalmazásból eredő hátrányokat illetően megfelelő erkölcsi elégtételt adott. Megítélése szerint a jogsértés ismételt megállapítására akkor nincs szükség, ha az alapeljárásban az alperes nem félként, hanem ítélező bíróságként vett részt. Utalt arra is, hogy az alapügyben hozott elsőfokú bírósági határozat jogellenességének megállapítása a másodfokú eljárásban megtörtént, ez után nincs a felperesnek olyan védendő jogi érdeke, amely a megváltoztatott határozat jogellenességének ismételt ítéleti kimondásához fűződne. Hangsúlyozta, hogy a személyiségi jogok megsértésének objektív jogkövetkezményei nem eredményezhetik az alapeljárás megkettőződését, mert az nem lenne összeegyeztethető a személyiségi jogi per céljaival.

[25] Alaplatannak találta a felperesnek az alperes további jogsértéstől való eltiltása iránti kérelmét, mivel az – álláspontja szerint – nem összeegyeztethető a bíróságok és a bírók függetlenségének elvével. Kizártnak tartotta, hogy a bíróság másik bíróság jövőbeni ítélkezési tevékenységének tartalmára kiható jogkövetkezményt alkalmazzon. Rámutatott arra, hogy az alperes eltiltásra kötelezése azért sem merülhet fel, mert annak a jövőbeli ismételt jogsértéssel fenyegető helyzet lenne a feltétele. E körben rámutatott arra, hogy az alperes a másodfokú határozatával a jogsértő helyzetet felszámolta, így az eltiltásra kötelezés akkor is szükségtelen lenne, ha annak alkalmazása egyébként nem lenne kizárt.

[26] A felperes sérelemdíj iránti igényével kapcsolatban az elsőfokú bírósággal egyezően az volt az álláspontja, hogy bírósági jogkörben eljárva a személyiségi jogsértésért való felelősség csak kirívóan súlyos jogalkalmazási vagy jogértelmezési hiba esetén állapítható meg. Kiemelte, hogy az alapügyben eljáró elsőfokú bíróság orvosszakértői vélemény tartalma alapján meghozott döntése akkor sem tekinthető okszerűtlen következtetésen és súlyos mérlegelési hibán alapuló döntésnek, ha azt utóbb a másodfokú bíróság megváltoztatta. Utalt

arra, hogy az elsőfokú bíróságnak az akkor rendelkezésére álló adatok alapján kellett a döntését meghoznia.

[27] Fentiek alapján, megítélése szerint az alperes eljárása során nem történt olyan kirívó jogalkalmazási vagy mérlegelési hiba, amely a személyiségi jogsértésért való felelősséget megalapozná, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[28] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezésével a kereset teljesítését kérte.

[29] Megsértett jogszabályhelyként az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: EJEE) 5., 6.1., 8. és 13. cikkét, az Alaptörvény I. cikk (1) és (3) bekezdését, IV. cikk (1), (2) és (4) bekezdését, VI. cikk (1) bekezdését és 28. cikkét, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. § (1) és (2) bekezdéseit, 2:43. § b) pontját, 2:52 §-át, az Eütv. 188. § b) pontját, 189. § (1) és (2) bekezdéseit, 199. § (5) bekezdését, valamint 200. § (1) bekezdését jelölte meg.

[30] A nemperes eljárásban hozott elsőfokú bírósági végzés kézbesítésének elmulasztásával okozott jogsérelem vonatkozásában hivatkozott az EJEE 5. cikk 2. bekezdésére, amely álláspontja szerint azt az alapvető biztosítékot tartalmazza, hogy a letartóztatott személyeknek tudniuk kell szabadságuktól való megfosztásuk okáról, amely az 5. cikkben biztosított védelmi rendszer elválaszthatatlan részét képezi. Kiemelte, hogy sem közvetlenül, sem ügygondnoka útján nem értesült a végzés indokolásáról. Érvelése szerint, ha öt napon belül a végzés írásba foglalása és két napon belül a kézbesítése megtörtént volna, akkor a másodfokú döntés még kihatással lehetett volna a zárt osztályon való tartózkodása időtartamára. Állította, hogy mivel a kézbesítés – még az ügygondnok számára is – elmaradt, ezért az alperes megsértette a személyi szabadsághoz való jogát, valamint további személyiségi jogait.

[31] A kötelező gyógykezelés elrendelésével kapcsolatos megállapítási kérelme vonatkozásában előadta, hogy annak célja nem pusztán a magatartás jogellenességének, hanem a magatartás személyiségi jogot sértő voltának az elismerése és az emiatti erkölcsi elégtétel. Hangsúlyozta, hogy a nemperes eljárásban jóval a jogsérelem bekövetkezte után hozott, megváltoztató döntés minimális erkölcsi elégtételt jelentett számára. Kifejtette, hogy a zárt osztályon akarata ellenére eltöltött időért őt senki, semmilyen módon nem kompenzálta.

[32] Nem értett egyet azzal, hogy a másodfokú bíróság, bár elismerte személyiségi jogának megsértését, mégis elutasította a megállapítási keresetét. Érvelése szerint tényként kell elfogadni, hogy a nemperes eljárásban a jogerős döntést hozó bíróság jogellenesnek és megalapozatlannak találta az elsőfokú döntést, és mivel a jogellenesség személyiségi jogokat közvetlenül érintő jogszabályok megsértésén alapult, ezért meg kell állapítani a személyiségi jogok és egyben alapjogok megsértését. Hivatkozott az Eütv. 189. § (1) bekezdésére, amely szerint a pszichiátriai beteg személyiségi jogait az egészségügyi ellátás során fokozott védelemben kell részesíteni.

[33] Rámutatott, hogy a személyiségi jogi per jelen esetben a beteg és a bíróság közötti, Ptk-n alapuló eljárás. Kiemelte, hogy ez a per alapjogi per, vagyis az alperes mint állami szerv sértette meg az alapjogait. Alaptörvény-ellenesnek találta azt a bírói döntést, amely a fentieket figyelmen kívül hagyva arra a következtetésre jutott, hogy annak a személynek, akivel szemben a bíróság személyiségi jogot és egyben alapjogot sértő magatartást tanúsított, ne lehessen jogi igénye az alapjogai megsértésének kimondatására.

[34] Álláspontja szerint az alapjogsérelme abban állt, hogy – a nemperes eljárásban hozott másodfokú határozattal igazolt módon – 16 napig akarata ellenére be volt zárva.

[35] Rámutatott arra, hogy az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a bírósági jogalkalmazás során az érintett alapvető jogok lényeges tartalma nem üresíthető ki, és az alapvető jogoknak az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdéséből fakadó védelmi kötelezettségét biztosítani kell, amit az eljáró bíróságok – hivatkozása ellenére – elmulasztottak, ehelyett meg kellett volna állapítaniuk, hogy a jogkorlátozásnak nem volt törvényi alapja, és az alapjogkorlátozás nem szolgálta más alapvető jog vagy alkotmányos érdek érvényesülését.

[36] Utalt arra, hogy az alapjogkorlátozás egyben személyiségi jogsértést is megvalósított. Álláspontja szerint az államnak a személyiségi jogi perekben keresztül kell biztosítania a hatékony alapjogvédelmet az állampolgárokat érő alapjogsértés ellen. Kifejtette, hogy a személyiségi jogi per csak akkor tekinthető hatékony jogvédelemnek az alapjogsértés orvosolására, amennyiben az alkotmányos normáknak megfelelő jogértelmezés szerint zajlik.

[37] Az eltiltással kapcsolatos kereseti kérelme vonatkozásában előadta, hogy véleménye szerint nem kizárt bírósággal szemben az eltiltás jogkövetkezményének alkalmazása, és az nem sértene a bírói függetlenség elvét, hiszen a vonatkozó megváltoztatott kereseti kérelme arra irányult, hogy a bíróság tiltsa el az alperest a jövőbeni hasonló jogsértésektől, amely azt a célt szolgálná, hogy a bíróság a jövőben törvényes döntéseket hozzon az ügyében, ne sértse a személyiségi és alapjogait. Érvelése szerint az eltiltás egy fontos, alanyi jogon járó objektív szankció, amely nélkül a jogsértés megállapítása önmagában nem szolgál kellő prevencióval. Megjegyezte, hogy értelmezése szerint a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés *b)* pontjának nyelvtani értelmezése megengedi, hogy a további jogsértéstől általában, ne csak a konkrét peres felek viszonylatában tiltsák el az alperest.

[38] A sérelemdíj iránti igényével kapcsolatban kifejtette, hogy az Alaptörvény IV. cikk (4) bekezdése szerint, akinek a szabadságát alaptalanul vagy törvénytelenül korlátozzák, a kárának a megtérítésére jogosult. Álláspontja szerint az Alaptörvény IV. cikkével és a Ptk-val is összeegyeztethetetlen lenne, ha nem lenne lehetősége jogi igényt érvényesíteni a személyi szabadságát, méltóságát és önrendelkezését drasztikusan korlátozó, törvénytelen módon elrendelt sürgősségi és kötelező gyógykezelés miatt. Hangsúlyozta, hogy az emberi méltóságot, önrendelkezést és személyi szabadságot érintő jogsértő cselekményekkel szemben a személyiségi jogi per biztosít igényérvényesítési lehetőséget. Utalt arra, hogy a nemperes eljárásban a fellebbezés folytán hozott másodfokú döntés nem alkalmas a sérelem orvosolására, a jogkövetkezmények levonására, csak annak kimondására, hogy a kötelező gyógykezelés elrendelése törvénytelen volt. Megjegyezte, hogy ha a fél a személyiségi jogi perhez mint jogérvényesítési úthoz nem folyamodhatna, a magyar jogrendszer ebben a körben sértene az EJEE 13. cikkét, valamint az 5. cikk 4. és 5. pontját.

[39] Érvelése szerint a nem önkéntes alapú pszichiátriai gyógykezelés miatt indított személyiségi jogvédelem keretében érvényesített sérelemdíj funkciója – tekintettel az Alaptörvény IV. cikk (4) bekezdésére – a büntetőeljárású kártalanítással azonos. Kifejtette, hogy jelen perben a felróhatóság a sérelemdíj mértéke körében értékelendő, de a megállapítás, eltiltás és a sérelemdíj ténye tekintetében nem. Megjegyezte, hogy amennyiben csak a kirívóan okszerűtlen mérlegelés, vagy súlyos jogértelmezési hiba eredményezhetné a sérelemdíj megállapítását, az alapügyben eljáró elsőfokú bíróság e kritériumokat is kimerítette. Ezzel kapcsolatban is hivatkozott arra, hogy a határozat kézbesítése szabályszerűen nem történt meg, amely miatt a fellebbezést csak majd két évvel később tudta elbírálni a másodfokú bíróság, továbbá az elsőfokú bíróság nem tárta fel a tényállást, és tényekkel alá nem támasztott feltételezésekre alapozva hozta meg a döntését, nem vette figyelembe az Eütv-ben meghatározott feltételeket. Előadása szerint a határozat nem is tartalmaz utalást arra, hogy ő veszélyeztető magatartást tanúsított volna.

[40] Hivatkozott arra is, hogy a jogellenes gyógykezelés során őt olyan gyógyszerek beszedésére kötelezték, amelyek közismerten súlygyarapodást, diabétesz- és sztrók-

kockázatot okoznak. Kifogásolta azt is, hogy a gyógykezelés után egy évig kötelezően pszichiáterhez kellett járnia.

[41] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[42] A felülvizsgálati kérelem részben alapos.

[43] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 423. § (1) bekezdése értelmében a Kúria a felülvizsgálat során a felülvizsgálati kérelem korlátai között, az ott megjelölt jogszabályok tekintetében vizsgálja a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát (az ott írt kivételekkel). Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése szerint a felülvizsgálat a jogerős ítélet meghozataláig bekövetkezett és a jogerős ítélettel elbírált tényekre terjedhet ki.

[44] A felperes – egyebek mellett – megsértett jogszabályhelyként hivatkozott az Alaptörvény több cikkére, köztük a 28. cikk megsértésére.

[45] Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságoknak a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmezniük. Ahogy arra a Kúria már korábbi határozatában rámutatott: mivel a Kúriának a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabálysértések vizsgálata körében a megsértettként állított jogszabályi rendelkezéseket az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmeznie és erre figyelemmel kell állást foglalnia a jogszabálysértésről, ezért nem vizsgálhatja, hogy a jogerős ítélet sérti-e az Alaptörvényt, mert erre kizárólag az Alkotmánybíróság jogosult az Alaptörvény (2) bekezdés d) pontja alapján (Pfv.III.20.012/2020/14.).

[46] Fentiekre tekintettel nem képezhette a felülvizsgálat tárgyát, hogy az Alaptörvény I. cikk (1) és (3) bekezdését, IV. cikk (1), (2) és (4) bekezdését, VI. cikk (1) bekezdését és 28. cikkét a jogerős ítélet sértette-e.

[47] Hasonlóképpen a Kúria nem vizsgálhatta az EJEE felperes által megjelölt cikkeinek a megsértését sem, erre az alperes helyesen hivatkozott felülvizsgálati ellenkérelmében. A Kúria Pfv.III.20.004/2020/5. számú határozatában is kifejtettek szerint az EJEE preambuluma alapján, annak aláírói az Egyezményben részes országok kormányai, amelyek az 1. cikk szerint arra vállaltak kötelezettséget, hogy biztosítják a joghatóságuk alatt álló minden személy számára az Egyezmény I. fejezetében meghatározott jogokat és szabadságokat. Az EJEE így az abban részes országok kormányaira rója azt a kötelezettséget, hogy belső jogszabályaikkal megteremtsék az Egyezményben írt jogok és szabadságok gyakorlásának, valamint érvényesítésének rendjét, meghatározzák a jogsértések következményeit. Mivel az EJEE címzettjei az érintett kormányok, ezért nincs lehetőség az abban meghatározott jogok egyedi jogvitákban való közvetlen érvényesítésére a nemzeti bíróságok előtt (Kúria Pfv.IV.21.699/2016/4., megjelent: BH2017. 148.). Az EJEE-be ütköző magatartások közvetlenül nem szankcionálhatók, azokhoz az annak alapján meghozott belső jogszabályok megsértése esetén fűződhetnek jogkövetkezmények (Kúria Pfv. III.21.423/2011/13., megjelent: BH2013. 45.).

[48] Fentiek alapján a Kúria csak azt vizsgálhatta, hogy a felperes által, a felülvizsgálati kérelmében megjelölt Ptk. és Eütv. jogszabályhelyei sérültek-e.

[49] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogsértés megállapítását két okból kérte, egyrészt az elsőfokú nemperes eljárásban a végzés kézbesítésének elmulasztásával a hatékony jogorvoslathoz való jogának a megsértését kifogásolta, másrészt magát a kötelező intézeti gyógykezelés elrendelését tartotta jogszabálysértőnek.

[50] A kézbesítés elmulasztásával kapcsolatban alaptalanul állította a felperes az Eütv. 199. § (3) bekezdésének a megsértését. A megjelölt jogszabályhely szerint a bíróság a határozatot, annak meghozatalától számított legkésőbb öt napon belül írásba foglalja és az írásba foglalást követő kettő napon belül elrendeli annak kézbesítését. A Kúria is rámutat ezzel összefüggésben arra, hogy a felperes szabályszerűen kirendelt ügygondnoka az átvételt igazoló tértivevény tanúsága szerint az elsőfokú bíróság végzését a nemperes eljárásban átvette, a képviselő részére a kézbesítés szabályszerű volt, e vonatkozásban tehát jogszabálysértés nem történt. Mivel a felperes nem jelölt meg egyéb olyan jogszabályhelyet, amelynek alapján a bíróságnak részére személyesen is kézbesítenie kellett volna az intézeti gyógykezelést elrendelő határozatot, erre pedig következtetés a megsértettként állított Eütv. 199. § (3) bekezdéséből nem vonható le, ezért a felperes által állított fenti jogszabályhely megsértése nem volt megállapítható.

[51] Mivel jogszabálysértés e vonatkozásban nem történt, ezért nincs jelentősége annak, hogy fennállt-e az okozati összefüggés a felperes részére történő kézbesítés elmaradása és az általa állított személyiségi jogsérelem között. Megjegyzi a Kúria, hogy a jogorvoslathoz való jog az Alaptörvény 24. cikkelye szerint alkotmányos alapjog és egyben eljárási alapjog ugyan, de nem minősül személyiségi jognak. Utal arra is a Kúria, hogy jelen eljárásban az elsőfokú bíróság ítéletében tényként állapította meg: a felperes intézeti gyógykezelése idején, a szemlét követően, a főorvos közölte vele a bíróság döntését a kötelező gyógykezelés vonatkozásában (elsőfokú ítélet, 3. oldal 4. bekezdés), amelynek megtörténtét a felperes felülvizsgálati kérelmében nem cáfolta meg. Erre tekintettel nehezen értelmezhető, hogy a felperes majdnem két évvel később nyújtotta be a fellebbezését és sérelmezte a gyógykezelése elrendelését akkor, amikor – állítása szerint – nem volt intézeti gyógykezelést igénylő állapotban a határozat meghozatalakor és azt követően sem.

[52] A kötelező intézeti gyógykezelés elrendelése vonatkozásában a felperes több személyiségi joga megsértését állította. Annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a személyes szabadsághoz való jogát, emberi méltóságát, az abból fakadó általános cselekvési szabadságát és önrendelkezési jogát, valamint a magánélethez való jogát azzal, hogy az alperes elsőfokú bírósága jogellenesen rendelte el kötelező pszichiátriai intézeti gyógykezelését.

[53] A másodfokú bíróság már rámutatott arra, hogy a felróhatóság kérdését csak a sérelemdíj iránti kérelem körében lehet vizsgálni, míg a felróhatóságtól független jogkövetkezmények alkalmazásához a jogsértés ténye is elegendő. A Kúria osztotta azt az álláspontot is, amely szerint a felróhatóságtól független szankciók alkalmazása során a jogsértés alatt nem a hátrányt, azaz személyiségi jogi sérelmet, hanem azt a jogellenes magatartást kell érteni, amellyel okozati összefüggésben a személyiségi jogsérelem bekövetkezik. Ez fejeződik ki a Ptk. 2:51. § (1) bekezdésének és 2:52. § (1) bekezdésének eltérő szóhasználatában. A felróhatóságtól független szankciók érvényesítésére a jogsértés

ténye alapján van lehetőség, míg sérelemdíjat a bekövetkezett sérelemért lehet követelni. Helyesen mutatott rá arra is a másodfokú bíróság, hogy bírósági jogkörben eljárva személyiségi jogot sértő magatartás akkor valósulhat meg, ha a téves jogalkalmazás egyben a károsult személye, személyiségi jogai elleni támadásként értékelhetőek, vagy ha a bíróság olyan anyagi jogszabályt alkalmaz tévesen, amely közvetlenül személyiségi jogot érint, vagyis a téves jogalkalmazás önmagában megvalósítja a személyiségi jogsértést.

[54] Fentiek alapján jelen ügyben a Kúria maradéktalanul egyetértett a másodfokú bírósággal abban, hogy az alperes elsőfokú bírósága által tévesen alkalmazott rendelkezések – az Eütv. 189. § (2) bekezdése, 199. § (1) és (5) bekezdése, valamint 200. § (1) bekezdése – a felperes személyiségi jogait közvetlenül érintő szabályok, ezért azok megsértése egyben személyiségi jogi sérelemhez is vezet. A másodfokú bíróság a személyiségi jogsértést valójában megállapította a [23] bekezdésben írtak szerint, csak ennek anyagi jogi következményeit nem vonta le. A másodfokú bíróságnak ez a megállapítása nem is volt érinthető a felülvizsgálat során, mert a helyességét felülvizsgálati kérelem nem támadta. A másodfokú bíróságnak a jogsértés megállapítását jelentő jogkövetkezmény alkalmazhatatlanságával kapcsolatos álláspontját pedig a Kúria az alábbiak szerint nem osztotta.

[55] Az alperes mint másodfokú bíróság jogi álláspontja szerint az elsőfokú bíróságának a 76.Pke.62.032/2016/3. számú végzése megalapozatlan volt. Ezt a személyiségvédelmi perben ténynek kell tekinteni. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 2. § (1) bekezdése szerint a bíróságok a vitássá tett vagy megsértett jogról véglegesen döntenek, a 6. § alapján a bíróság határozata mindenkre kötelező, de a 13. § (2) bekezdése értelmében ez ellen – ha törvény kivételt nem tesz – jogorvoslatnak van helye. Ez a személyiségvédelmi per nem az alperes mint másodfokú bíróság által hozott határozattal szemben igénybevetett jogorvoslati eljárás, ezért ebben a perben annak a jogerős döntésnek a helyessége nem vizsgálható, azt tényként kell kezelni. Eszerint pedig az alperes elsőfokú bíróságának megalapozatlan határozata folytán volt kénytelen a felperes alávetni magát kötelező intézeti gyógykezelésnek. Tekintettel arra, hogy nem az anyagi jogszabályok szerinti mérlegelési jogkörben hozott határozatról van szó [mint például a Ptk. 5:28. § (3) bekezdésének, 5:84. § (6) bekezdésének, 6:108. § (3) bekezdésének vagy 6:527. § (3) bekezdésének alkalmazása során], ez egyben azt is jelenti, hogy az alperes elsőfokú bíróságának – alternatív érdemi döntéseket meg nem engedő – jogalkalmazása helytelen, törvénysértő volt, amely törvénysértést az alperes mint másodfokú bíróság a jogerős végzése meghozatalakor reparált, de ez már nem volt alkalmas a törvénysértő határozat folytán a felperest ért hátrány elhárítására.

[56] Az a körülmény, hogy a jogalkalmazási hiba nyilvánvaló és kirívó-e, a bíróság jogellenes magatartása felróhatóságának a kimentése körében értékelendő (BDT2016. 3511.). Ez azt is jelenti, hogy a jogalkalmazási hiba akkor is jogellenes, ha nem felróható. E jogellenes határozat folytán a felperes a személyes szabadságában 16 napig korlátozva volt, ezáltal megvalósult a Ptk. 2:43. § b) pontjába foglalt személyiségi jogsérelem. Ha megállapítható, hogy az állított jogsértést megvalósító magatartás idézte elő a felperes személyiségi jogának sérelmét, azt kell vizsgálni, hogy állt-e fenn jogellenességet kizáró ok. A személyes szabadságot korlátozó magatartások, eljárások esetében jogellenesség hiányában akkor nincs jogsértés, ha a magatartás jogos védelmi helyzetben illetőleg végszükségben (szükséghelyzetben), valamint megengedett jogos önhatalom keretében valósult meg. Ezekon kívül csak törvény teheti lehetővé a szabadság elvonását és közérdekből a személyi szabadság korlátozásának egyéb eseteit (Havasi Péter: A személyek polgári jogi védelmére vonatkozó szabályozás kritikai elemzése, javaslat az új szabályozásra, In: Polgári Jogi Kodifikáció,

2002/1.). A felperes keresetének alapjává tett határozat meghozatala tekintetében jogellenességet kizáró ok nem állapítható meg.

[57] Egyetértett a Kúria a felperessel abban is, hogy a jogsértés bírósági megállapítása minden további személyiségvédelmi eszköz alkalmazhatóságának feltétele, és abban is, hogy a személyiségi jogi perben a jogsértés megállapítása nem pusztán a magatartás jogellenességének, hanem személyiségi jogot sértő voltának az elismerése és az emiatti erkölcsi elégtétel. „Ha a bíróság megállapítja, hogy a sértettel szemben elkövetett cselekmény jogsértés, azzal prevenciós és pszichikai értelemben vett reparációs funkciót is szolgál, és kifejezi szolidaritását az állam és a jog nevében a sértett mellett.” [Székely László: A személyiségi jogok megsértésének szankciói, In: Vékás Lajos/Gárdos Péter (szerk.): Kommentár a Polgári Törvénykönyvhöz, Wolters Kluwer, Budapest, 2014., 1. kötet, 168. old.]. Ezért nem értett egyet a Kúria a másodfokú bírósággal abban, hogy az alperes mint másodfokú bíróság jogerős határozata folytán szükségtelenné vált volna a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontjának alkalmazása.

[58] Ennek során azonban a felperes személyiségi joga védelmére elegendőnek találta a személyes szabadság megsértésének megállapítását. A többi megállapítási igényt a következő okokból nem teljesítette.

[59] Az Alkotmánybíróság a 64/1991. (XII. 17.) AB határozatában már rámutatott: az emberi méltóság azt jelenti, hogy van az egyén autonómiájának, önrendelkezésének egy olyan, mindenki más rendelkezése alól kivont magja, amelynél fogva az ember alany marad, s nem válhat eszközzé vagy tárggyá. Az emberi méltóság érinthetetlen, jogi szabályozás alá nem vonható. Az emberi méltóság nem is konstruálható meg személyiségi jogként, nem olyan alanyi jog, amelyet a tárgyi jog keletkeztet. Ez fejeződik ki a PTK. 2:42. § (2) bekezdésében is, amely szerint az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. Az emberi méltóság tehát nem egyike a személyiségi jogoknak, hanem azok forrása. Ennek megfelelően nem is nevesíti a törvény önálló személyiségi jogként, és arra a bíróságnak sincs felhatalmazása. A személyes szabadság megsértése a kifejtettekből következően az emberi méltóság sérelmével jár, de ennek külön kimondása szükségtelen, azt már tartalmazza a személyes szabadsághoz való jog megsértésének megállapítása.

[60] A felperes kérelme tárgyává tett általános cselekvési szabadság és önrendelkezési jogának sérelme ugyancsak kifejeződik a személyes szabadságtól való megfosztottságban, ennek fogalmi elemei. A felperes magánélethez való joga is csak annyiban sérült, amennyiben a személyes szabadsága, tehát ennek megállapítása többlettény és többlettartalom nélkül kettőzné meg ugyanannak az objektív szankciónak az alkalmazását.

[61] A kézbesítésnek és a fellebbezési jog gyakorolhatóságának a felróhatóságtól független személyiségvédelmi eszköz alkalmazása során jelentősége nincs. A felperes személyes szabadsága a korlátozásának elrendelésével sérült. A sérelem bekövetkezik bármilyen rövid ideig tart is a korlátozás, akár 1 órányi korlátozás is megvalósítja, hiszen a jogsértő magatartásnak, a végzés meghozatalának van jelentősége ebből a szempontból. A sérelem mértéke a szubjektív szankció, a sérelemdíj alkalmazása körében nyerhet értékelést.

[62] Fentiekre tekintettel a Kúria a felróhatóságtól független szankciók alkalmazhatóságának vizsgálata alapján megállapította, hogy az alperes az intézeti gyógykezelés elrendelésével megsértette a felperes személyes szabadságához fűződő jogát.

[63] A felperes keresetében felróhatóságtól független szankcióként az alperes jogsértéstől történő eltiltását is kérte. Ezt a kérelmét azonban a Kúria nem találta megalapozottnak. A felperes állításával ellentétben nincs arra lehetőség, hogy a bíróság általánosságban tiltsa el az alperest a hasonló jogsértésektől, az eltiltásnak ugyanis a felek viszonyában kell érvényesülnie és a konkrétan megállapított jogsértést kell tilalmaznia. Az eltiltásra kötelezés pedig a felek viszonyában is csak akkor indokolt, ha okkal lehet tartani attól, hogy a jogsértő a cselekményét megismétli. Márpedig jelen esetben egyetlen peradat sem utal arra, hogy az alperes elsőfokú bíróságai ne követnék az alperes mint másodfokú bíróság jogi iránymutatását, különösen akkor, ha a felperes egy esetleg vele szemben induló hasonló eljárásban hivatkozik a jogerős határozatra és a Kúria határozatára. Egyébként már a 9/1992. (I. 30.) AB határozat is rögzítette, hogy még az alkotmány sem biztosít alanyi jogot arra, hogy egyetlen bírósági ítélet se legyen törvénytörő, ez a követelmény az eljárási garanciákat nyújtó jogorvoslati intézményrendszer útján valósulhat meg, amelytől a felperes a jövőben sem lesz elzárva. Mindezek alapján jelen ügyben a felperes hatékony jogvédelme a jogsértéstől történő eltiltással nem lenne biztosítható, ezért annak megállapítását a Kúria sem találta indokoltnak, nem sérült tehát a Ptk. 2:51. § b) pontja.

[64] Nem tévedtek az eljárt bíróságok akkor sem, amikor a felperes sérelemdíj iránti igényét nem tartották megalapozottnak. Következetes az ítélkezési gyakorlat abban, hogy a jogalkalmazó szerv kárfelelősségét csak a kirívóan súlyos jogalkalmazási és jogértelmezési tévedés alapozza meg. Abban az esetben azonban, ha a jogalkalmazás során jogilag releváns tények körét meghatározva tényállást kellett megállapítani, jogszabályokat kellett értelmezni, és a meghozott határozat a rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelésén alapult, a közigazgatási szerv tévedése, illetőleg hibája kívül esik a felróhatóság körén. (BH.1996. 311., BH2000. 55., BH2001. 423. és BH2003. 236. alatt közzétett eseti döntések.) Rámutat a Kúria arra, hogy a felperes álláspontjától eltérően a sérelemdíj fizetési kötelezettséget nem alapozza meg önmagában az a körülmény, hogy a nemperes eljárásban a másodfokú bíróság jogszabálysértőnek találta az elsőfokú bíróság határozatát.

[65] A Ptk. 2:52. § (1) bekezdése szerint, akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért. A (2) bekezdés alapján a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire – különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára – a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni, azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges. Helyesen foglaltak állást az eljárt bíróságok abban, hogy bírósági jogkörben eljárva személyiségi jogi jogsértésért való vagyoni felelősség csak kirívóan súlyos jogalkalmazás vagy jogértelmezési hiba esetén állapítható meg. A másodfokú bíróság arra is helytállóan mutatott rá, hogy a nemperes eljárásban az elsőfokú bíróságnak az akkor rendelkezésre álló adatok figyelembevételével kellett a döntését meghoznia. Tekintettel az orvosszakértő nyilatkozatára és a felperesnél fellelt – tartalmában segítséget kérő – négy oldalas levélre és arra, hogy a sérelmezett alperesi magatartást közvetlenül megelőzően a felperes a rendőrökkel szemben kihívóan viselkedett és olyan, személyi sérülés okozására, akár az emberi élet kioltására is alkalmas eszközök voltak nála, amely az utcai viseletnek – különösen így együtt – nem szokásos elemei, az elsőfokú bíróság nem járt el kirívóan okszerűtlenül, amikor fokozott óvatosságot tanúsítva, az esetleges későbbi veszélyeztető magatartás megelőzése mellett döntött. Mindezek alapján nem állapítható meg a Ptk 2:52. § sérelme.

[66] Fentiekre tekintettel a Kúria a Pp. 424. § (1) és (3) bekezdésének alkalmazásával a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

[67] A felperes részleges pernyertességére tekintettel az illeték viselésének az arányát a Kúria 2/3-1/3 arányban állapította meg a felperesre terhesebben és döntött az állam által előlegezett illeték viseléséről. A felperesnek ennek folytán a le nem rótt kereseti illetékből 24.000 forintot, a fellebbezési illetékből 32.000 forintot, míg a felülvizsgálati eljárási illetékből 46.600 forintot kell megfizetnie az államnak, míg a fennmaradó eljárási illeték az alperes személyes illetékmentességére tekintettel az állam terhén marad.

Záró rész

[68] A felperes felülvizsgálati kérelme kisebb részben bizonyult eredményesnek, azonban az alperes perköltséget a felülvizsgálati eljárásban sem igényelt, ezért erről a Kúriának nem kellett rendelkeznie.

[69] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (3) bekezdés *c)* és *d)* pontja, 42. § (1) bekezdés *a)* pontja, valamint 50. § (1) bekezdése szerint számított fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére a Pp. 101. § (1) bekezdése és 102. § (1) bekezdése alapján a felperest kötelezte, míg a fennmaradó illeték az alperes Itv. 5. § (1) bekezdés *c)* pontja alapján fennálló személyes illetékmentessége folytán, a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

[70] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdésére figyelemmel a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[71] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdésének *d)* pontja zárja ki.

Budapest, 2022. február 9.

Dr. Döme Attila s.k. a tanács elnöke Dr. Farkas Antónia s.k. előadó bíró Salamonné dr. Piltz Judit s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő